

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Chirurgische ingreep nodig voor behandeling van urine in de vagina

Moeilijk drachtig

Tijdens een bedrijfsbezoek kwam de vraag van de veehouder spontaan. Of ik even wilde kijken naar een hoogproductieve vierdekalfskoe die na verschillende inseminaties nog steeds niet drachtig was. De veehouder vermoedde dat er meer aan de hand was en wilde vooral weten of er geen sprake was van een of andere afwijking of infectie.

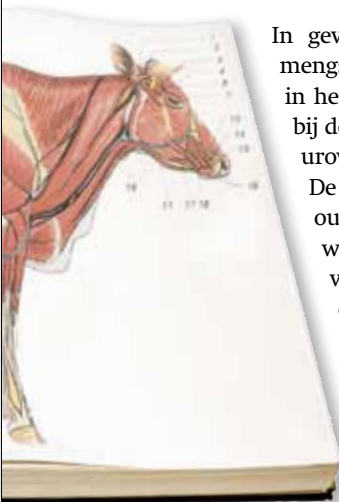
Bij rectaal onderzoek viel meteen op dat er lucht in de vagina aanwezig was. Bij het leegdrukken van de vagina kwam ook een troebele vloeistof uit de koe. De baarmoeder voelde daarentegen wel normaal aan.

Na het rectaal opvoelen onderzocht ik de vagina van de koe met behulp van een speculum. Meteen bleek dat vooraan in de vagina een vrij grote hoeveelheid vocht bleef staan. Daaruit volgde al snel de diagnose: urovagina of urine die in de vagina bleef staan. Omdat het om een hoogproductieve en dus waardevolle koe ging, wilde de veehouder dat deze melkkoe behandeld werd. Omdat de enige mogelijke behandeling een chirurgische ingreep is, maakte ik een afspraak om de ingreep kort na de eerstvolgende inseminatie uit te voeren. Zo kreeg het dier ook drie weken de tijd om te herstellen mocht het met deze inseminatie opnieuw niet lukken.

Enkele dagen later voerde ik een tunneloperatie uit. Dit is een operatie waarbij de bodemwand van de vagina gebruikt wordt om de urethra of urinebuis te verlengen zodat de urine dicht bij de vulva in de vagina terecht komt en dus niet terug kan vloeien naar het voorste deel van de vagina. De koe is inmiddels drachtig en kalft binnenkort af.

De encyclopedie **urovagina**

In geval van een urovagina blijft een mengsel van urine en baarmoederslijm in het voorste deel van de vagina, dicht bij de cervix, staan. De oorzaak van een urovagina is vaak een zware kalving.

De aandoening komt vooral voor bij oudere koeien. Bij deze dieren zijn de weefsels rond het bekken en rond de vagina niet meer zo elastisch. Als die weefsels door een zware kalving extreem worden uitgerekt, dan kunnen ze later niet meer aanspannen. De vagina sluit daardoor niet goed meer af en dus blijft lucht in de vagina zitten. In dat geval spreekt men

van een pneumovagina. Wanneer dit aanhoudt, blijft ook vloeistof, urine en baarmoederslijm, dicht bij de cervix staan en spreekt men van een urovagina.

Door de aandoening blijven de vagina en de cervix niet schoon. Hoewel er geen grote hoeveelheden van deze vloeistof in de baarmoeder terechtkomen, kan er contaminatie en irritatie van de cervix en de baarmoeder optreden door de vloeistofophoping. Het gevolg is een ongunstig milieu voor innesteling van de eicel en een slechte vruchtbaarheid.

Om een urovagina te voorkomen is het verstandig stieren met extreem zware kalveren te mijden. Bij elke kalving moet de melkkoe rustig kunnen kalven, goed begeleid worden in het geboorteprocés en moeten de vagina en cervix goed de tijd krijgen om te ontsluiten. Bij koeien met een vernauwde vagina door een chirurgische ingreep is het belangrijk het geboortekanaal voor de verlossing goed op te rekken.